1850. No. 81.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 8 OCTOBER.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 4 October 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . ƒ 9,50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 178,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitschersbrood* . . - 178,00.

Leeuwarden, den 5 October 1850.

De Commissaris des Konings in Friesland,
VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 4 October.

De bladen bevatten zeer uitvoerige depêches van sir *John Ross* en de kapiteins *Penny* en *Ommanney*, die thans in de Poolstreken bezig zijn met de opsporing van sir *John Franklins* expéditie. Zij hebben niets zekers dienaangaande te weten kunnen komen, maar in den omtrek van Melvillebaai hebben zij op het land verscheidene voorwerpen gevonden, waaruit bleek dat daar Europeanen moeten geweest zijn, als: gebroken flesschen, spijkers, eene waschtob, een paar hemden gemerkt »corporal *J. Callamore*,'' enz. De voor tolk dienende Eskimo *Adam Beck*, welke genoemde kapiteins bij zich hebben, heeft uit den mond van *Eskimo's* de volgende verklaring:

»Tijdens den winter van 1846, terwijl de sneeuw viel, werden twee schepen bij kaap Dudley Diggs door het ijs verbrijzeld en vervolgens door de inboorlingen in brand gestoken. Die schepen waren geene walvischvaarders; eenige personen van de bemanning droegen epauletten; het waren blanken. Eenigen hunner werden verdronken; de overigen leefden eenigen tijd in hutten en tenten, afgezonderd van de inlanders. Zij droegen geweren. Zij waren zeer zwak en werden ten slotte door de inboorlingen met pijlen doodgeschoten.''

De verklaring van eenige andere Eskimo's houdt in, dat twee schepen in het afgeloopen jaar, in de baai van Woestenholme overwinterd hebben.

Sir *John Ross* heeft zich toen met de stoomboot *Assistance* begeven naar de plaatsen, die door de Eskimo's werden aangeduid, doch zijne nasporing heeft geenerlei resultaat opgeleverd. In den omtrek der baai van Woestenholme vond hij drie vazen, in ieder van welke zich een papier bevond, meldende dat de *Northstar* daar geweest was en er de lijken van vier schepelingen had ter aarde besteld. Die papieren waren gedagteekend van 3 Julij 1850.

— Het Kerkelijk Zendeling-genootschap in Engeland telt thans 137, het genootschap tot bekeering der joden 78, dat tot uitbreiding van het Evangelie in de heidenwereld 334, het Wesleyaansch genootschap 366, het Baptisten genootschap 100, het Londensch Zendeling-genootschap 171, de Schotsche kerken tellen 150 en verscheiden andere godsdienstige vereenigingen 100, te zamen 1438 zendelingen.

— De jongste berigten uit de Britsche West-Indische Kolonien vermelden een voorbeeld van langlevendheid, hetwelk vooral in die streken zeldzaam is. Te Kingston, op Jamaica, overleed vrouw *Moss* in den ouderdom van honderdvijftig jaren; zij was nog in het bezit van alle geestvermogens en in de 40 laatste jaren niet ziek geweest.

— In de V. Staten van Noord-Amerika is de oogst vroeger, bij menschengeheugenis, nimmer zóo overvloedig uitgevallen, als dit jaar; men schat dien op tweehonderd millioen schepels tarwe en zeven honderd millioen schepels maïs.

— Onder de Zuid-Amerikaansche republieken verheft Chili zich, onder den invloed eener gevestigde maatschappelijke orde, tot toenemende welvaart. Volgens de tijdingen vandaar, van het begin van Augustus, had de minister van finantien de staatsbegrooting voorgedragen. Daaruit bleek dat de finantien der republiek meer dan ooit in een gunstigen toestand verkeeren. In het jaar 1849 beliep de invoer £ 2,058,456, tegen slechts £ 1,790,056 in 1848. De uitvoer bedroeg in 1849 £ 2,272,309, tegen slechts £ 1,790,056 in 1848. De uitvoer van edele metalen gedurende 1849 ging dien van 1848 met £ 430,000 te boven. De in- en uitgaande regten hebben £ 82,100 meer opgebragt dan het vorige jaar. Californisch goud stroomde in vrij aanzienlijke hoeveelheid naar Chili.

In Peru houdt men zich thans veel bezig met plannen om de Europesche landverhuizers derwaarts te lokken. In het vorige jaar dacht men aan eene kolonisatie van Chinezen, maar de vraag, of men onchristenen in den Staat kon gedoogen, was nog onbeslist, en zoo bleef de zaak achterwege. Thans wordt er veel gesproken van eene kolonisatie van Vlamingen en Nederlanders.

In de republiek Nieuw-Grenada zijn door een besluit van 4 Junij, alle voorschriften omtrent de reispassen, opgeheven. Bij een besluit van den 7 Junij is bepaald dat voortaan nooit weer, onder welk voorwendsel ook, quarantaines en andere bedriegelijke dwangmaatregelen van voorgewende zorg voor de gezondheid, op het grondgebied der Republiek mogen verordend worden.

PARIJS, den 2 October.

Men verzekert dat een aantal leden der Wetgevende Vergadering voornemens zijn, dadelijk na de hervatting der zittingen een voorstel in te dienen, strekkende om magtiging te verleenen tot overbrenging van het lijk van den gewezen Koning *Lodewijk Philips* naar het familiegraf te Dreux. De regering zou zich, schijnt het, tegen zoodanig voorstel niet verzetten.

— Een Lyonsch blad meldt, dat de heer *Gannal* een scheikundig middel uitgevonden heeft om het brood voor de helft van den tegenwoordigen prijs te doen vervaardigen.

— Uit Madrid wordt geschreven dat het groote vraagstuk van het bestieren van luchtschepen, zijne oplossing nabij schijnt te wezen. De Spaansche luchtreiziger *J. Montemajor* heeft met zijn luchtschip *Aeolus* proeven daarvan afgelegd, die met de meest voldoende uitkomst bekroond zijn geworden. Ten gevolge hiervan is thans bepaald, dat hij den 15 dezer, te Madrid met zijn luchtschip zal opstijgen, zonder zich aan voor of tegenwind te storen, Frankrijk overtrekken en naar Londen zal zweven, om er van het Britsch gouvernement de premie te ontvangen, die het uitgeloofd heeft aan diegenen, die tegen elken luchtstroom in, eene luchtreis zou weten te volbrengen.

FRANKFORT, den 2 October.

Een der geschilpunten tusschen Oostenrijk en Pruisen is, gelijk men weet, het beheer der vestingen, vloten, kassen en archieven des Bonds. Het wordt tot nog toe gevoerd door de in 1849 ingestelde Voorloopige Bondscommissie, bestaande uit twee Pruissische en twee Oostenrijksche leden; maar de door Oostenrijk in het leven herroepen Bondsdag beweert dat hem alleen dat beheer toekomt. Men hoopte dat vooreerst deze zaak in denzelfden staat zou gelaten worden, ten einde de moeijelijkheden des oogenbliks niet nog te vergrooten. Doch nu heeft de Oostenrijksche Regering onverwacht hare beide gemagtigden in de Voorloopige Bondscommissie teruggeroepen en twee ambtenaren van lageren rang gezonden om voorloopig met de beide Pruissische gemagtigden de hangende zaken te behandelen. Of Oostenrijk nog verder zal gaan, en ook deze beide ambtenaren weldra, gelijk men verwacht, zal terugroepen, in welk geval het beheer der Bondsgoederen waarschijnlijk tot eene botsing zou leiden tusschen Oostenrijk en Pruissen, — is nog onzeker.

— De Regering van het Groothertogdom Hessen heeft »wegens den schadelijken invloed der staatkundige vereenigingen en het daaruit ontstaande gevaar »voor de algemeene rust en de openbare orde,'' *alle staatkundige vereenigingen opgeheven*, bij eene voor de eerstvolgende zes maanden geldige verordening. Gevangenisstraf wordt bedreigd tegen voortzetting of oprigting van zoodanige vereenigingen, ook tegen deelneming aan buitenlandsche.

— De Keurhessische regering heeft den opperbevelhebber der troepen te Kassel gemagtigd, eene militaire regtbank zamen te stellen uit een stafofficier, drie kapiteins, drie eerste luitenants, drie tweede luitenants, drie korporaals, drie uitgediende militairen en drie gewone soldaten, ten einde regt te spreken over burgerlijke personen, die gedurende den staat van beleg een aan de militaire regtspraak opgedragen misdrijf plegen.

— Den 25 Sept. ll. had in de groote zoutmijnen van Wieliczka een groot feest plaats, ter gedachtenisviering van de nu 600 jaren verledene ontdekking van deze verbazend groote, nog onuitgeputte zoutlagen. Het geheele bergwerk was prachtig verlicht; de toegang was kosteloos; uit het naburig Krakau en de omstreken begaven zich dan ook wel 8000 personen derwaarts. Eerst werd in de onderaardsche kapel de mis gelezen; vervolgens speelde het muzijkkoor der bergwerkers in de prachtige zoutzaal; daarna volgde een bal, waar het talrijke gezelschap tot diep in den nacht danste.

HAMBURG, den 3 October.

Het ontbreekt altijd aan naauwkeurige berigten, omtrent de vorderingen der Holsteiners bij den aanval op Friedrichstadt. Deze sterkte wordt steeds belegerd en is werkelijk den 1 October door de Holsteiners beschoten. Men verzekert wel, dat de Denen op zekere voorwaarden de overgave hebben aangeboden, doch iets stelligs is daarvan niet gebleken. De laatste berigten houden in, dat de stand der zaken nog weinig veranderd is; — dat Friedrichstadt slechts van ééne zijde is aangevallen; — dat de in die stad gelegerde Denen met hun hoofdleger in dadelijk verband zijn gebleven; — dat dit hoofdleger nog geene pogingen heeft aangewend om die stad te ontzetten, en dat de generaal *Willisen*, met het gros van het Holsteinsche leger, nog altijd bij Heiligstäd geposteerd is, ten einde elke poging der Denen, om de belegering te doen opbreken, te verijdelen.

Wat betreft Tönningen, aan den mond van de Eider, deze plaats schijnt beurtelings door Denen en Holsteiners te zijn bezet. Het laatste berigt houdt in, dat de Denen daar meester zouden zijn gebleven.

— De Nederlandsche consul te Elseneur heeft dd. 29 Sept. ter kennis gebragt van den handel dat de neutrale koopvaardijschepen, die uit de Oost-zee komen, vrij de Eider uit zullen kunnen gelaten worden tot 10 Oct., maar dat die, welke uit de Noord-zee komen, ten einde dien weg naar de Oost-zee te nemen, die rivier thans niet in kunnen gelaten worden, maar derzelver ladingen in de haven van Tonningen, die niet gesloten is, kunnen lossen, in het geval zij niet verkiezen de reis door de Sond te vervolgen.

BRUSSEL, den 4 October.

Op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, heeft de Koning gelast, dat er eene nationale galerij zal worden opgerigt, welke uitsluitend zal bestaan uit de portretten der voorzitters van de wetgevende kamers, sedert het jaar 1830.

— Dezer dagen is, op zijn buitenverblijf te Woluwe, overleden de heer *van Gobbelschroy*, die vroeger, onder de regering van Koning *Willem I*, de betrekking heeft bekleed van minister van binnenlandsche zaken.

's GRAVENHAGE, den 5 October.

Bij besluit van den 4 dezer, no. 46, heeft Zijne Majesteit tot Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende hare aanstaande zitting, benoemd den heer *D. Blankenheijm*.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 28 September jl., no. 57, is, onder dankbetuiging voor de in die betrekking gedurende vele jaren bewezene goede diensten, de hoogleeraar *C. van Heijnsbergen*, met den laatsten dier maand, eervol ontslagen als eerste hoogleeraar bij het Koninklijk instituut voor de marine te Medemblik.

Bij hetzelfde Koninklijk besluit is, almede met den laatsten September jl., ontbonden de Commissie tot het examineren der zee-officieren, adelborsten en stuurlieden, tevens belast met het opzigt over de uitgave van den Zee-almanak, de Zeevaartkundige berigten en Zeekaarten, ten gevolge waarvan aan den gemelde hoogl. als president, en aan de heeren *J. Swart* en *J. G. Arbon*, als leden dier commissie, met dien datum een eervol ontslag uit deze hunne betrekkingen is verleend; — zijnde voorts aan het tot die commissie behoord hebbende lid, den titulairen kapitein-luitenant ter zee jhr. *G. A. Tindal*, directeur van het depôt van kaarten, plans en modellen en van de bibliotheek bij het departement van Marine, met den 1 October 1850 opgedragen de betrekking van examinator van de zee-officieren en stuurlieden tot de marine en koopvaardij behoorende.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 1 October 1850, no. 33, zijn de leeraar van de 1ste klasse in de Engelsche taal en letterkunde *J. P. Arend*, de lector in de Nederduitsche taal, geschiedenis en aardrijkskunde *A. Beeloo*, en de dansmeester *P. Demmenie*, met den laatsten September jl., uit hunne gemelde betrekking bij het Koninklijk instituut voor de marine eervol ontslagen, onder toekenning van wachtgeld.

— Z. M. heeft aan de heeren *F. W. Conrad*, te 's Gravenhage, *W. F. Heshuijsen*, *L. A. Bienfait*, jhr. *C. Hartsen*, *E. Wenckebach*, allen te Amsterdam, in hoedanigheid, de vier eersten van commissarissen, de laatste van directeur, bewilliging verleend tot het oprigten van de naamlooze vennootschap: de Nederl. *Telegraaf Maatschappij*.

— H. K. H. Prinses *Marianne* is uit Duitschland op haar buitenverblijf *Rusthof*, onder Voorburg, teruggekomen.

— De concept-gemeentewet en memorie van toelichting zijn gisteren door den minister van binnenl. zaken aan den Raad van State en aan de Staten der onderscheidene provinciën verzonden.

— Het ontwerp van wet nopens de ministeriële verantwoordelijkheid is bij den Raad van State aanhangig.

— De Koninklijke Bibliotheek heeft dezer dagen ten geschenke ontvangen van de Hanoversche regering een op hare kosten uitgegeven wordend prachtwerk, getiteld: *Flora Hannoverana, oder Schilderung seiner Vegetation*, u. s. w., verfasst von *G. F. W. Meyer*.

Nog is deze Bibliotheek onlangs verrijkt geworden met een fraai uitgevoerd en zeer gelijkend borstbeeld, in gips, van den beroemden staatsman en geleerde, wijlen mr. *A. R. Falck*, dat door zijn' waardigen neef, den heer *O. W. Hora Siccama*, aan deze Koninklijke inrigting vereerd is, en aldaar thans, geplaatst in de zaal, waar de werken over staatkunde, staathuishoudkunde en diplomatie bewaard worden, tot een uitmuntend sieraad dezer belangrijke inrigting verstrekt.

GRONINGEN, den 4 October.

De Academische Senaat betuigt openlijk aan de ingezetenen van stad en provincie Groningen dank voor hunne bij het afgeloopen feest betoonde belangstelling in het duurzaam bestaan en den luister der Hoogeschool, en aan de Studenten der Hoogeschool voor hunne bij deze gelegenheid aan den dag gelegde *beschaafdheid*, *matigheid*, *braafheid*, en *goede gezindheid jegens Vaderland*, *Vorst* en *Hoogeschool*.

Ook het Stedelijk Bestuur dankt bij publicatie voor de algemeene deelneming in en medewerking tot den gelukkigen afloop van dit feest, en de geen oogenblik in het minst gestoorde orde.

LEEUWARDEN, den 7 October.

Door het Kiezers Collegie te Dokkum, zijn op den 3 dezer tot leden van den Stedelijken Raad gekozen, de heeren: *F. F. de Lang*, Koopman, en *E. ten Oever*, Olieslager, en zulks in plaats van de heeren *J. H. Haverschmidt* en *S. van Sloterdijck Brekkerk*, de eerstgemelde overleden, en de laatstgemelde der woon vertrokken.

— Het *Staatsblad* no. 63 bevat een Kon.besluit van 27 September ll., hou-

dende vaststelling eener *instructie voor den Commissaris des Koning in elke provincie*.

— In den afgeloopen zomer vereenigden zich de HH.: *W. H. Warnsinck Bz.*, Prof. *A. des Amorie van der Hoeven*, Dr. *B. ter Haar*, jhr. mr. *J. de Bosch Kemper*, *N. Pieneman*, *J. B. van Bree*, *J. Warnsinck* en *A. van der Lee* te Amsterdam, tot eene commissie, met de bedoeling, om aan Neêrlandsch geliefden dichter *Tollens*, ter gelegenheid van zijnen zeventigsten verjaardag, een duurzaam blijk van nationale erkentenis, aan te bieden. Men vermeende die bedoeling op eene even gepaste als kiesche wijze te bereiken door het verzamelen van gelden in ééns, bestemd tot het daarstellen van een fonds onder den naam van *Tollensfonds*, waarvan de rente door alle tijden heen zou moeten strekken om, naar keuze des dichters, hetzij 1°. *op zekere tijden, b. v. om de drie jaren, eene gratificatie tot aanmoediging toe te kennen aan een of meer schrijvers van het best gekeurde der verschenen werken in proza of poezij;* hetzij 2°. *te strekken tot ondersteuning van ongelukkig geworden prozaschrijvers of dichters, of van hunne nagelaten betrekkingen;* of wel eindelijk *tot het daarstellen van beurzen, waaruit hunne zonen konden studeren of tot de beoefening van eenige kunst worden opgeleid.* De aard der zaak zoowel als de kieschheid, stelde het der commissie ten pligt, om het openbaar worden van haar voornemen zoo veel mogelijk voor te komen, daarom bepaalde men zich alléén tot eene vertrouwelijke mededeeling van het bestaande voornemen aan de zoodanigen, van wie men eene bereidvaardige medewerking mogt te gemoet zien en ook heeft ontvangen. Thans nu die reden voor geheimhouding niet meer bestaat verwacht de commissie, dat de natie met welgevallen de gelegenheid zal aangrijpen, die haar thans wordt aangeboden en waarbij zij een afdoend bewijs kan leveren van ongeveinsde dankbaarheid, jegens den man, die haar zoo veel goeds en schoons heeft geschonken, een bewijs waaraan tevens eene edele bedoeling verbonden is. De commissie stelt zich voor, om de *namen* van allen, die ter verwezenlijking van het voorgestelde doel het hunne hebben bijdragen, in een album te doen inschrijven, en deze naamrol tot een blijvend aandenken den heer *Tollens* aan te bieden.

Met genoegen verneemt men dat dit plan bereids die deelneming te beurt valt, die het zoo ruimschoots waardig is te verwerven. Onder de hooggeplaatste personen, die dezer dagen door bijdragen van hunne belangstelling blijken deden, bekleedt H. M. de Koningin-Weduwe, eene eerste plaats, als hebbende zij het fonds met de aanzienlijke som van *f* 500 verrijkt. Ook heeft Z. M. aan de oprigting van het fonds deel genomen, en op H. D. verlangen heeft Z. K. H. de Prins van Oranje zijnen naam aan de instelling verbonden.

— In *de Stoompost* leest men: In de, te Stuttgart verschijnende *Eisenbahn-Zeitung* van Junij 1850, bl. 116, komt voor, eene aankondiging van *Fr. Wohnlich*, te Heidelberg, machinist bij den Badenschen spoorweg, waarin hij de aandacht vestigt op zijne uitvinding, door de toepassing waarvan op het verbruik van steenkolen voor spoorwegen, fabrijken, smidshaarden enz., eene besparing van vier tot twintig ten honderd zou worden verkregen, en waarbij hij de voorwaarden opgeeft, onder welke ieder de voordeelen dier uitvinding kan genieten.

Haarlem, den 8 October.

Uit het vroeger gemaakte zestal van predikanten is heden, door den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier, het volgend drietal geformeerd: DD. *P. R. Hugenholtz*, te Geervliet; *P. A. van der Scheer*, te Hoorn; *E. Cats Wor*, te Enkhuizen, en is daaruit tot herder en leeraar beroepen Ds. *Philippus Reinhard Hugenholtz*.

Veewaarborg van Friesland.

Het zonde wel een geheel overbodig werk wezen, indien wij wilden betoogen, de groote belangens eener welingerigte Veeverzekering. Een ieder toch beseft het heilzame, wanneer hij bedenkt, hoe een en ander ten naauwsten aan elkander verbonden is, en welk eenen weldadigen invloed, de welvaart van het vee, op zoo vele andere takken uitoefent.

Ofschoon nu ten allen tijde zich menigmalen onverhoedsche rampen kunnen opdoen, waardoor die welvaart dikwerf maar al te zeer wordt ondermijnd, zoo valt het nogtans niet te ontkennen, dat zoodanige omstandigheden, zich in mindere mate zouden vertoonen, bij aldien men eenparig het welzijn wilde bevorderen.

Wanneer men gadeslaat, de veelvuldige veehouders dezer provincie, hoe gemakkelijk zou het dan niet vallen, om elkander deswege onderling te verzekeren.

Langen tijd heeft daartoe helaas de gelegenheid ontbroken, men wenschte wel, maar zag nimmer dien wensch bevredigd, en was op sommige tijden soms al die hope gevestigd, hoezeer werd zij dan ook weder verijdeld.

Geenszins ontbrak het in vroegeren tijd aan offers, dien men zich getrooste, en alzoo nog tot getuige kunnen strekken der ware belangstelling, die steeds zoo velen als met geestdrift bezielde.

Niet te min men teleurstelling op teleurstelling moest ondervinden, herschepte zich telkens het vertrouwen weder op nieuw, maar ook telkenmale was bedrogen hoop, het loon van ieder weldenkend begin.

Thans echter, mogen wij ons verheugen over eene inrigting aan welke wij onbeschroomd het volste vertrouwen mogen schenken en waardoor de gelegenheid is dat elk veehouder gewaarborgd zij.

Wij bedoelen hiermede de Maatschappij, welke van af den 26 Maart 1849 heeft bestaan voor de grietenij het Bildt, onder directie van den heer *J. B. Deel*, te St. Anna-Parochie, wien op aanzoek van eenigen zich volgaarne heeft laten vinden veler wenschen zonder het minste eigenbelang of doel tot eigen voordeel (waarvan de administratiekosten tot getuige kunnen strekken) op eene waardige wijze te behartigen.

Wij wenschen alzoo, dat deze Maatschappij door ruimen bijval mag worden begunstigd, waartoe wij dezelve in alle opzigten bijzonder kunnen aanprijzen, en is het tevens te wenschen dat ook de gegoede veehouder, die veeltijds, louter zijn eigen waarborg wil zijn, van dat denkbeeld terug keere, en door mededeelneming, al heeft hij daaraan voor zichzelven geene behoefte, toch toont, een zoo gewigtig belang te willen bevorderen.

Ook wordt de mindere, al bezit hij slechts een enkel beest, niet teruggehouden, door te denken, dat zulks der moeite niet waard is, maar zoodanigen bedenken veeleer, dat vaak hun gansch bestaan daarvan afhangt, en de kosten om gewaarborgd te zijn, een niets beduidend iets uitmaakt, dat ieder zonder de minste zwarigheid gemakkelijk bereiken kan.

Mogten in den eersten opslag de kosten van administratie eenigzins hoog schijnen, welke men om dezelver uitgebreidheid, bij die der vorige heeft moeten verhoogen, dezelve zijn toch naauwelijks merkbaar voor de mindere, terwijl de meerderen zullen billijken, wanneer zij nagaan, dat ook *alles* daarvan moet bekostigd worden, en waarover men dus, na afloop van een jaar, des te beter zal kunnen oordeelen.

Wij zijn inmiddels overtuigd, dat alles op de zuinigste manier wordt aangewend, en onze belangens van de zijde des boekhouders steeds zonder het minste eigenbelang met de meeste trouw en regtschapenheid worden behartigd.

Wenscht men alzoo, ware grondbeginselen en beste bedoelingen aan te kweeken en te bemoedigen — bevorderlijk te zijn aan een belangrijk nut, en zich zelven in eene secure verzekering te stellen, zoo zij dringend aangeprezen, de veewaarborg van Friesland!

Eenige veehouders van het Bildt.

Nederlandsche handel in China.

(*Bij het Departement van Kolonien, door het Indisch Bestuur van het Nederlandsch Consulaat te Canton ontvangen, en medegedeeld in de Staats-Courant van den 3 September* 1850, *no.* 208).

De staten van in- en uitvoer, welke bij het Nederlandsche consulaat te Canton worden aangehouden, kunnen nimmer een geheel juist overzigt geven van den nationalen handel met China, — eensdeels, omdat dit consulaat geene succursalen hebbende in de vier overige voor de vreemde scheepvaart opengestelde havens van het Hemelsche Rijk (1) de vereischte opgaven van hetgeen dáár onder Nederlandsche vlag wordt in- en uitgevoerd, — niet met genoegzame volledigheid te verkrijgen zijn, — en ten andere omdat het vertier met de Nederlandsch Indische bezittingen grootendeels betrekking heeft op een tal van artikelen, die slechts approximatief te waarderen zijn, als uitsluitend benoodigd en gebezigd wordende door de in den archipel gevestigde Chinesche bevolking.

Bovendien valt hier op te merken, dat een niet onaanzienlijk gedeelte van de Nederlandsch-Indische — meer zeldzaam van de Nederlandsche — invoeren in China, — onder vreemde vlag geschieden (2) en mitsdien niet opgenomen worden in de onderwerpelijke staten, welke evenmin het vertier kunnen aanwijzen, dat met Chinesche Whankans of Jonken tusschen de Nederlandsch-Indische Koloniën en het Hemelsche Rijk plaats vindt.

Een en ander veroorzaakt, dat de gegevens, welke aan de consulaats-registers kunnen worden ontleend, ongetwijfeld steeds blijven beneden den wezenlijken omvang des handels van Nederland en deszelfs Oost-Indische bezittingen met China. — Ten einde daarvan evenwel een zoo getrouw mogelijk overzigt te geven, zijn nevensgaande in- en uitvoer-staten over de jaren 1848 en 1849 met de meeste zorgvuldigheid te zamengesteld.

Over de twee jaren 1848 en 1849 zijn de comparative resultaten der Nederlandsche scheepvaart op China, als volgt:

aangekomen in 1848	7 Nederlandsche 10 Koloniale	17 schepen,	metende	5709 tonnen.
dito » 1849	10 Nederlandsche 11 Koloniale	21 »	»	6811 »
alzoo meerder in 1849		4 schepen		1102 tonnen.

Met uitzondering van één Nederlandsch schip, dat in 1849 met eene lading ruwe katoen van Bombay arriveerde, — kwamen al de opgemelde bodems van of via de Nederlandsch-Indische bezittingen naar China, als: twee van Macasser, een van Palembang en de overigen van Java:

Vertrokken in 1848	7 Nederlandsche 8 Koloniale	15 schepen,	metende	4434 tonnen.
dito » 1849	9 Nederlandsche 7 Koloniale	16 »	»	5348 »
meerder in 1849		1 schip		914 tonnen.

Van de in 1848 gezeilde bodems vertrokken vijf, en van de in 1849 gezeilde, zes schepen regtstreeks naar Nederland, de overige werden naar Java bestemd.

De invoeren waren als volgt:

	Europesche goederen.	*Oostersche goederen.*	*Speciën.*	*Totaal.*
in 1848	Sp. m. 75,450,00	Sp. m. 549,817,60	Sp. m. 93,451,00	Sp. m. 718.718,60.
» 1849	» 186,577,50	» 740,548,14	» 41,150,60	» 968,276,24.
alzoo meerder in 1849				Sp. m. 249.557,64.

Zijnde er ingevoerd		in 1848:	in 1849:
Europ. Goederen	Katoenen fabrijkaten	Sp. m. 550,00	Sp. m. 10,450,00 (3)
	Wollen idem	» » 65,928,00	» » 128,530,00
	Diverse artikelen	» » 8,972,00	» » 47,607,50
Oostersche Goederen.	Vogelnestjes	» » 208.665.00	» » 228,300.00
	Banca Tin	» » 127,050.00	» » 904,75
	Tripang	» » 37,685 80	» » 282,638,70 (4)
	Sandelhout	» » 20,128.00	» » 62,800,50
	Japansch Koper	» » 15,000,00	» » 5,450,00
	Bindrotting	» » 28,341,00	» » 10.678,00
	Katoen	» » 17,017.00	» » 45,773,22 (5)
	Kruidnagelen	» » 12.003,60	» » 20,00
	Diversen	» » 83,927,20	» » 153,982,97
	Specien en edele Metalen.	» » 93,451,00	» » 41,150,60
		Sp. m. 718,718,60	Sp. m. 968,276,24

De gezamenlijke waarde der uitvoeren heeft bedragen

in 1848	Sp. m. 630,399.26
» 1849	» » 831,529,85
alzoo meerder in 1849	Sp. m. 201,130,59

Zijnde uitgevoerd	in 1848:	in 1849:
Theeën	Sp. m. 323,460,31	Sp. m. 375,194.85
Zijde (ruwe)	» » 33,500,00	» » 63,250,00
Zijden Goederen	» » 12,500,00	» » 28,500.00
Cassia	» » 5,610,00	» » 15,330,00
Gember	» » 5,000,00	» » 9,413,00
Diverse Chinesche goederen	» » 250,328,95	» » 339.842,00
	Sp. m. 630,399,26	Sp. m. 831,529,85

en werd van de opgemelde waarde aan theeën in 1848 Sp. m. 285,405,31, en in 1849 Sp. m. 348,894,85 naar Nederland bestemd.

Hoezeer bovenstaand kort overzigt doet blijken, dat de Nederlandsche scheepvaart op China eenigzins is toegenomen, zoo valt het niet te ontkennen, dat dezelve nog gering is, in vergelijking van hetgeen zij konde wezen. — Doorgaans bepalen zich de hier komende nationale bodems uitsluitend bij het nemen van retourvrachten naar Nederland of Java, werwaarts zij door de aldaar bestaande differentiële invoerregten, eenen veel hoogeren cours dan vreemde bodems kunnen bedingen. Ingeval dusdanige vrachten tijdelijk ontbreken, blijven zij liever maanden lang werkeloos liggen, dan andere reizen te aanvaarden, leerende de dagelijksche ondervinding, dat, door het genot van protectie en begunstiging verwend, — de Nederlandsche reederijen of derzelver gezagvoerders met weinig uitzondering, niet op de hoogte zijn, om met vreemden te concurreren, ten einde zich een aandeel in de algemeene vrachtvaart te verzekeren. — De noodzakelijkheid zal hierin van lieverlede welligt eene gunstige verandering te weeg brengen, bij het mogelijk wegvallen der bestaande protectie van de Nederlandsche vlag. — Door dusdanigen maatregel zouden de Hollandsche schepen natuurlijk voortaan verstoken zijn van de hooge vrachten, die zij dusverre naar Nederland en Nederlandsch-Indie hebben kunnen bevaren, doch daarentegen zich nieuwe gelegenheden tot emplooi opengesteld zien. — Het aan eene prohibitie bijna gelijk staande differentieel regt, waarmede tot hiertoe in Nederland de aanvoer van theeën onder vreemde vlag belast is, heeft hier natuurlijk de vrachten der Hollandsche schepen steeds op eene kunstmatige hoogte gehouden (6) maar tevens belet, dat onze bodems theeën konden beladen voor andere landen, waar zij uit reciprociteit eveneens aan een buitengewoon verhoogd inkomend regt zouden zijn belast geworden. (7)

(*Vervolg in een volgend nommer*).

---

(1) Namelijk Amoij, Foochow-foo, Ningpo en Shanghai, van welke havens echter voor den vreemden handel in het algemeen, zoo wel als voor den Nederlandschen handel in het bijzonder, alléén Shanghai en Amoij in aanmerking komen. — Eerstgenoemde plaats, in vele andere opzigten Canton op zijde strevende, is tegenwoordig de hoofdmarkt van China voor het debiet van vreemde manufacturen en den uitvoer van ruwe zijde, terwijl Amoij een zeer belangrijk en steeds toenemend handelsverkeer met den Indischen archipel onderhoudt.

(2) Zoo komt b. v. van de in 1848 voor rekening van het Gouvernement naar China verzonden hoeveelheid van 25000 pikols Banca tin, slechts ongeveer een vierde gedeelte op de invoer staten voor, vermits het overige, bij gebrek aan scheepsgelegenheid naar China met Nederlandsche bodems, onder vreemde vlag van Java werd verzonden.

(3) Waarvan voor eene waarde van Sp. m. 10,390 aan Engelsch fabrijkaat.

(4) In 1848 werd het meerendeel der Tripang van Makasser enz. onder vreemde vlag aangevoerd, — vandaar het groote verschil met den aanvoer van 1849.

(5) Waaronder voor ruim Sp. m. 43,000 aan Katoen van Bombay, zijnde de aanvoer van ruw katoen oorspronkelijk uit de Nederlandsch Indische bezittingen laatstelijk onbeduidend geweest. — Er schijnt echter eenig uitzigt te bestaan op vermeerderden aanvoer van Palembang katoen, welke soort voor de Chinesche markt bijzonder geschikt is.

(6) In het najaar van 1849 waren de theevrachten gemiddel naar Engeland p. st. 3,5 per ton van 50 cub. voet of circa *f* 70 per last en naar Holland *f* 140 met 15 % addit. regt, dus *f* 161 per last.

(7) In de laatste maanden van 1849 bestond er te Canton gebrek aan scheepsruimte voor de Vereenigde Staten, en werden diensvolgens verscheiden Hamburger en Bremer Schepen ingehuurd tot de hooge vrachten van Sp. m. 20 à 22 per ton van 40 cub. voet, van welke gelegenheid verscheidene destijds sedert lang buiten emplooi liggende Nederlandsche bodems geene partij konden trekken, daar theeën onder Nederlandsche vlag in Noord-Amerika niet zouden hebben kunnen toegelaten worden dan tot een inkomend regt, buitengewoon verhoogd in deszelfde verhouding, als het Nederlandsche tarief de thee-aanvoeren onder vreemde vlag belast.

212de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede klasse.

Lijst. No. 7074, een prijs van *f* 1250. No. 12972, een prijs van *f* 20,000. No. 19896, een prijs *f* 1000.

Lijst. Nos. 4474, 5518, 16356, 17261, 11124, 1420, ieder een prijs van *f* 1000. No. 14805, een prijs van *f* 2500. No. 5052, een prijs van *f* 5000.

3de Lijst. Nos. 18582, 6287, 6029, ieder een prijs van *f* 1000. No. 11724, een prijs van *f* 1250.

4de Lijst. Geene.

De Ondergeteekenden, alleen met het oog op de *voorloopige* werkzaamheden ter voorbereiding van de verkiezingen de last op zich genomen hebbende om vergaderingen te leiden, thans die voorloopige werkzaamheden als geëindigd beschouwende, nemen de vrijheid te kennen te geven, dat zij zich zullen onthouden om de Kiezers ter bijwoning van nadere bijeenkomsten op te roepen. Zij hebben gemeend deze openlijke aankondiging te moeten doen, ten einde niemand in den waan zoude verkeeren als of van hunnentwege nog eenige oproeping zoude worden gedaan.

H. VAN DER KOOI.
J. J. BRUINSMA.
J. W. TROMP.

AAN DE KIEZERS IN HET DISTRICT *LEEUWARDEN*.

De ondergeteekende, door vele Kiezers dringend aangezocht zijnde, om van het door hem genomen besluit terug te komen, en zich alsnog te belasten met de leiding eener Vergadering van Kiezers, ten einde zich onderling te vereenigen omtrent de keuze van een *Lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal*, meenende aan dat verlangende te moeten voldoen, noodigt de Kiezers in dit District dientengevolge uit, om op *Woensdag e. k.*, *den* 9 *October*, des voormiddags ten *elf* ure, tot voornoemd einde eene bijeenkomst te houden ten huize van den Logementhouder *Wilkeshuis*, in het Zaailand alhier.

Leeuwarden, den 7 October 1850. J. W. TROMP.

Aan de KIEZERS van het Hoofdkiesdistrict *LEEUWARDEN*, bestaande uit: *Leeuwarden*, *Leeuwarderadeel*, *Menaldumadeel*, *Tietjerksteradeel*, *Franeker*, *Franekeradeel*, *Harlingen*, *Bolsward*, *Barradeel*, *'t Bildt* en *Wonseradeel*.

De Staatkundige Vereeniging *Vooruitgang*, te Leeuwarden, heeft de eer bij deze, alle Kiezers (ook zij die geene leden van deze Vereeniging zijn) uit het district Leeuwarden, die zich met de bekende beginselen der Friesche Liberalen, verbonden onder de zinspreuk: *Eendragt maakt Magt*, kunnen vereenigen, beleefdelijk en dringend uit te noodigen, tot het bijwonen eener vergadering, welke zal worden gehouden ten huize van den Heer C. H. WILKESHUIS, in het Zaailand alhier, op morgen, Woensdag den 9 dezer, 's avonds ten 7 ure — ten einde aldaar te beraadslagen, en zoo mogelijk te besluiten, over de voor te stellen Candidaat tot afgevaardigde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter vervanging van den Heer Dr. *W. R.* Baron *van Hoëvell*, welke voor het district Almelo heeft zitting genomen.

Leeuwarden, den 8 October 1850.

Bestuurders der Staatkundige Vereeniging Vooruitgang *te Leeuwarden*,
J. v. D. VEEN, *President*.
J. P. ROMEIN, *Secretaris*.

Aan de KIEZERS in de Grietenij *MENALDUMADEEL* wordt bekend gemaakt, dat er eene Vergadering zal zijn van Kiezers, bij J. K. JONGEDIJK, te Menaldum, op Zaturdag den 12 October 1850, 's na de middags te drie uur, om alsdan te benoemen eene vaste Commissie, die in voorkomende gevallen, zich in vereeniging kan stellen met het Hoofdkiesdistrict en de daarbij behoorende Onderkiesdistricten.

Ten verzoeke van den Ontvanger der Directe Belastingen te Harlingen, domicilie gekozen hebbende bij den Procureur Mr. *S. W. Tromp*, te Leeuwarden, is bij geregistreerd exploit van den Deurwaarder der Directe Belastingen *Johs. Posthumus*, te Leeuwarden, van den 5 October 1850, op de wijze, bij art. 4, no. 7, Wetb. van B. Rv. voorgeschreven, aan FEIJE H. VAN DER PLOEG, laatst gewoond hebbende te Harlingen, doch wiens tegenwoordige woon- of verblijfplaats onbekend is, beteekend een Dwangbevel, door gemelden Ontvanger den 3 Augustus 1850 tegen hem uitgevaardigd, en den volgenden dag door den Kantonregter te Harlingen executoir verklaard, wegens zijnen nog verschuldigden aanslag op het Kohier der Grondbelasting van de Gemeente Harlingen over 1849, ten bedrage van *f* 2,62 cum exp., en is bij hetzelfde exploit aan den Geinsinueerde bevel gedaan tot betaling binnen 30 dagen, onder bedreiging, dat bij gebreke dies het Huis sectie A, no. 869 te Harlingen, waarvoor de belasting verschuldigd is, in beslag genomen en verkocht zal worden.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan het 3de lid van gemelde Wetsbepaling.

De Procureur van den Executant,
S. W. TROMP.

*** Vijf en twintigjarige Echtvereeniging van:

Heeg, den 29 September 1850. G. I. BERGSMA, en L. J. WIJMA.

*** Ondertrouwd te Winsum, den 1 October 1850:

Mr. B. J. DE KOK, *van Bolsward*, en E. BRONGERS.

Eenige kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

Wehe, den 2 October 1850. H. NIEMEIJER, *van Terhorne*, en T. BOER, *van Warfhuizen*.

Eenigste kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

Leeuwarden, den 6 October 1850. P. WIJBRANDI, en F. FEENSTRA.

*** Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON AURELIA WINIA, geliefde Echtgenoote van

Sneek, den 26 September 1850. G. W. v. D. ZEE, *Goud- en Zilversmid.*

ROORDAHUIZUM, den 30 September 1850. Bevallen van eene DOCHTER A. HAGA, Echtgenoote van

Eenige kennisgeving. T. PIJTTERSEN, *Pred.*

*** Heden beviel van een' ZOON C. P. SPREE, geliefde Echtgenoot van

Veenwouden den 1 October 1850. Th. SPREE.

*** Heden beviel van een' ZOON JOHANNA VAN DER WERFF, geliefde Echtgenoote van

Docknm, den 3 October 1850. J. VAN DOUWEN.

*** Bevallen van een ZOON T. FERWERDA, geboren BOSCHMA.

Oosterend, den 4 October 1850.

*** Heden is voorspoedig bevallen van eene DOCHTER A. SICKENGA, geb. HOEKSTRA.

Wolvega, den 5 October 1850.

*** Heden wierd ons ouderhart diep gewond, dewijl ons door den dood ontviel ons teedergeliefd Zoontje PIETER, in den ouderdom van circa twee jaren. Wij wenschen evenwel Gode in dezen voor ons zoo smartelijken weg eerbiedig te zwijgen.

IJlst, den 27 September 1850. C. P. DE JONG. A. J. OPPEDIJK.

Dienende tevens ter algemeene kennisgeving.

*** Op den 20 dezer overleed te Gräfrath, in den ouderdom van ruim 47 jaren, aan de gevolgen van eene plotselinge ongesteldheid, de HoogWelGeboren Vrouwe RICHTJE JOHANNA GOSLIGA, hartelijk geliefde Echtgenoote van Mijnheer ONNO REINT VAN ANDRINGA DE KEMPENAER.

[illegible] nabij Heerenveen, den 27 September 1850.

*** Heden nacht, overleed alhier in den ouderdom van bijna 63 jaren, mijn geliefde echtgenoot Mr. ARENT VAN HALMAEL Jr., in leven Auditeur Militair van Friesland en Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Leeuwarden, den 29 September 1850. C. RUITINGA. Wed. A. VAN HALMAEL Jr.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen overleed onze geliefde Vader CONRAD KRAMER, in leven Logementhouder in het Franeker Veerhuis alhier, in den ouderdom van 60 jaren, na eene ziekte van ruim 9 maanden te hebben verduurd.

Leeuwarden, den 30 September 1850. F. KRAMER, *mede namens mijne vijf Zusters.*

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, zeer onverwacht, onze beminde tweede Zoon AUKE, in den jeugdigen leeftijd van 15 jaren en 9 maanden.

Leeuwarden, den 30 September 1850. G. BRINK. M. BRINK—SNOEK.

*** Heden overleed, na eene genoegelijke echtvereeniging van 16 jaren, tot mijne en mijner kinderen diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot en derzelver zorgdragende Vader, HENDRIK BEINTEMA, in den ouderdom van ruim 53 jaren, in leven koekbakker alhier, mij nalatende 9 kinderen, waarvan zes uit een vorig huwelijk.

Leeuwarden, den 2 October 1850. A. WESTERKAMP, Wed. H. BEINTEMA,

mede uit naam mijner Kinderen en Behuwdkinderen.

Strekkende deze tot bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers.

De affaire zal op denzelfden voet continueren.

*** Heden overleed alhier, tot diepe droefheid van hare nagelatene betrekkingen en bekenden, mijne waarde Moeder Mejufvr. JOHANNA MARIA FREDELINA WASLANDER, in leven Wedüwe den Heer S. S. NAUTA, in den ouderdom van ruim 74 jaren.

Bolsward, den 4 October 1850. A. W. NAUTA. *Mede namens mijnen Behuwdbroeder.*

*** Heden morgen, ten 9 ure, overleed, na eene ziekte van eenige dagen, ons geliefd Zoontje MOLLE, in den nog jeugdigen leeftijd van slechts 3 jaren en 10 maanden.

Heerenveen, den 4 October 1850. W. M. MOLLEMA. G. L. MOOI.

Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 1 tot en met den 7 October 1850 aangegeven: 10 Geboren. 17 Overleden. Gehuwd 8 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 4 October 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

	PRIJS.	AANVOER.
BOTER	*f* 33,00.	948/4 233/8 95/16 vaten.
KAAS	*f* 15,50 à *f* 18,00.	8023 Ned.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, *den* 5 *October* 1850.

NEDERLAND.				
Werk. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$56\frac{11}{16}$	$56\frac{5}{8}$	$56\frac{3}{4}$
Dito dito..	3 »	$67\frac{3}{4}$	$67\frac{5}{8}$	$67\frac{13}{16}$
Dito dito ...	4 »	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{4}$
Amort.-Synd.	$3\frac{1}{2}$ »			
Handel-Maats.	$4\frac{1}{2}$ »	170		
FRANKRIJK.				
Certific.......	3 pCt.	$53\frac{5}{8}$	53	$53\frac{11}{16}$
RUSLAND.				
Ob. bij *H.* 1798/1815	5 pCt.	$105\frac{1}{2}$		
dito dito 1828/1829	5 »	$105\frac{1}{8}$		
Dito bij dito..	4 »	$88\frac{3}{8}$		
Dito bij *Stiegl.*	4 »	$87\frac{1}{8}$		
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	$11\frac{5}{8}$	$11\frac{11}{16}$	$11\frac{5}{8}$
» » v. 510 £	5 »	$11\frac{3}{4}$	$11\frac{5}{16}$	$11\frac{13}{16}$
» onb. Stukk.	5 »			
»	3 »	39	$39\frac{1}{4}$	39
» Binnenl. à 6/m	3 »	34	$34\frac{5}{16}$	$34\frac{1}{8}$
Ardoin Coupon.. ..	»	$8\frac{11}{16}$	$8\frac{13}{16}$	$8\frac{11}{16}$

OOSTENRIJK.				
Metaliek... ..	5 pCt.	76	$76\frac{3}{8}$	
» (nieuwe)	5 »	$80\frac{5}{8}$	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{5}{8}$
» »	$2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{5}{8}$		
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.			
»	4 »	$34\frac{5}{8}$	$34\frac{7}{8}$	$34\frac{5}{8}$
AMERIKA.				
Bank-Actien V. Staten				
Brazilie 1824...	5 pCt.			
» £ 200	5 »			
Peru.........	$4\frac{1}{2}$ »			
Venezuela............		$33\frac{1}{4}$		
Grenada.......... ..		$18\frac{1}{4}$		
Mexico...............		$29\frac{5}{8}$	$29\frac{9}{16}$	$29\frac{5}{8}$
Ecuador				

De daling der 3 pcts. Fransche fondsen heeft wederom op alle fondsen min of meer ongunstig gewerkt; sluitende de prijzen over het algemeen flaauwer.

Zondag den 6 October.

Ardoins à 85 £ $11\frac{9}{16}$ à $\frac{5}{8}$. Dito à 170 £ $11\frac{1}{4}$. Dito à 510 £ $11\frac{3}{4}$. Binnenl. 3 pCts. $34\frac{3}{16}$, $\frac{1}{8}$. Portug. 4 pCts. $34\frac{11}{16}$. Fransche 3 pCts. $52\frac{5}{8}$. Mexik. $29\frac{9}{16}$.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden den handel geene bijzondere levendigheid.

Die genegen zijn het PONTVEER over de Stadsgracht bij de Oosterkade te *Leeuwarden* te PACHTEN, voor den tijd van *twee* jaren, in te gaan den 1 November e. k., worden verzocht hunne briefjes van aanbieding in te leveren voor of op den 12 October e. k., bij den Stedelijken Architect alhier, alwaar de Conditien van Verpachting ter lezing liggen.

Leeuwarden, den 3 October 1850.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DONIAWERSTAL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van onderstaande Dorpen, om te compareren, als die van:

Oosterhaule c. a., op Dingsdag den 15 October 1850, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk te Oosterhaule.

Doniaga, op Woensdag den 16 daaraanvolgende, des voormiddags ten 10 ure, en

Sintnicolaasga, op dienzelfden dag, des voormiddags ten 11 ure, beide in de Kerk te Sintnicolaasga.

Tjerkgaast, op Donderdag den 17 daaraanvolgende, des voormiddags ten 10 ure, in de Kerk aldaar.

Idskenhuizen, op dienzelfden dag, des middags ten 12 ure, en

Legemeer, mede op dienzelfden dag, des namiddags ten $12\frac{1}{2}$ ure, in de Kerk te Idskenhuizen.

Goingarijp, op Vrijdag den 18 daaraanvolgende, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk aldaar.

Langweer, op Zaturdag den 19 daaraanvolgende, des voormiddags ten 10 ure.

Dijken, op dienzelfden dag, des voormiddags ten 11 ure.

Boornswaag, op dienzelfden dag, des voormiddags ten $11\frac{1}{2}$ ure, en *Pastorie Langweer c. a.*, mede op dienzelfden dag, des middags ten 12 ure, allen in het Grietenijhuis te Langweer.

Ten einde: 1°. de Kerkvoogdij Rekeningen over 1849 op te nemen en na welbevinding te sluiten; 2°. de Staten van Begrooting voor 1851 vast te stellen, en 3°. een nieuwe Kerkvoogd te benoemen te Goingarijp, in plaats van *Petrus J. Elsinga*, welke voor die betrekking heeft bedankt.

Langweer, den 1 October 1850.

Grietman en Assessoren voornoemd,
W. THOE SCHWARTZENBERG,
Ter ordonnantie van dezelven,
T. S. v. D. LEIJ.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN MENALDUMADEEL:

Brengen bij deze ter kennisse van de Hervormde Floreenpligtigen van de dorpen *Deinum*, *Blessum* en *Boxum*, dat de op Zaturdag den 12 en Dingsdag den 15 October uitgeschreven Vergaderingen, ter oorzake van op die dagen te houden Kiezers-Vergaderingen, tot nadere annonce zijn uitgesteld geworden.

Menaldum, den 5 October 1850.

G. T. BR. THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG.
Ter ordonnantie van dezelve,
A. G. VAN DALSEN FONTEIN.

Door verandering van affaire uit de hand TE HUUR, om op 12 November 1850 te aanvaarden:

De HERBERG *HET LANDS WELVAREN*, in het dorp *Heeg*.

Te bevragen bij G. MANTINGH, te *Heeg*.

Belangrijke Verkoop.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal publiek veilen en verkoopen:
Eene zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met prompte HUIZINGE en SCHUUR c. a., staande en gelegen te Indijk, grietenij Wijmbritseradeel; de Huizinge genoteerd no. 1, in gebruik bij *Jetse S. Lolkema*, groot volgens Kadaster 26 bunder 22 roede 26 el, alles Greid- en Hooiland, naar een kadastraal inkomen van *f* 785,42 belast met 30 floreen 9 stuivers en verhuurd voor *f* 825 huur, *f* 100 aarde, ½ ton Boter, eene halve koeweide enz. jaarlijks.
Te veilen in één perceel. *Strijkgeld f* 150.
Wie inzage maakt, kome Dingsdag den 8 October a. s., bij de provisionele toewijzing, ten huize van *Feike Slager*, te Sneek.

VEE-BOELGOED.

De Notaris O. B. OEBERIUS, te Sint Anna-Parochie, zal, op Maandag den 14 October 1850, des namiddags ten 2 ure, in de herberg van *Johs. Wassenaar* aldaar, bij boelgoed, *op crediet, tegen voldoende borgstelling*, verkoopen: 10 DRENTSCHE VEULEN, 5 ENTERS, 2 TWENTERS en 8 à 10 melke- en kalve KOEIJEN; aangevoerd door *S. J. Haakma*, Koopman te Akkerwoude.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, zal, ten gevolge bekomen regterlijke autorisatie, op Donderdagen den 17 October 1850, provisioneel, ten huize van *Pier P. Veltman*, Kastelein te Sintnicolaasga, en den 31 dier maand finaal, bij *Wisse P. van der Meulen*, Kastelein op het Huisterheide onder Legemeer, telkens des namiddags ten 3 uren, in het openbaar bij strijken- en verhooggeld presenteren te verkoopen:
2 perceelen HOOILAND op de Hooidammen onder den dorpe Doniaga.
1 perceel DITO gelegen onder gemelden dorpe.
1 perceel DITO gelegen op de Bolten onder Tjerkgaast, en
Eene oude GRAVERIJ, gelegen onder den dorpe Follega, groot zoo vergraven als onvergraven, 12 bunder 83 roede 30 el; bij *Fritske H. Bepkema* in gebruik; — breeder bij Billetten omschreven.
Sint Petri 1851 te aanvaarden.
Conditien te vernemen ten Kantore van voormelden Notaris.

OPENBARE VERKOOP.

Mr. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, krachtens artt. 1223 en 1255 van het Burgerlijk Wetboek, ten verzoeke van Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur te Sneek, op Woensdag den 13 November 1850, ten huize van *Johannes Schaafsma*, te Balk, veilen, en op Woensdag den 27 dier maand, ten huize van *Sijbren Dooper* aldaar, aanbieden te verkoopen, telkens des na de middags ten 4 uur, onder uitloving van

f 30 *STRIJKGELD:*

Eene hechte wel ter nering staande HUIZINGE, met GRUTTERIJ, SCHUUR en ERVE, te Balk, bekend ten Kadaster van de gemeente Balk, in sectie A, no. 269, groot wat den Grond betreft 3 roede en 20 el, aangeslagen in de grondlasten naar een belastbaar inkomen van *f* 95,64: door *Christiaan Epkes van Koersveld*, in der tijd Grutter te Balk, bewoond geweest; te aanvaarden 12 Mei 1851.
De memorie houdende Bepalingen, Bedingsten en Voorwaarden omtrent dezen verkoop, ligt ter inzage van ieder ten Kantore van genoemden Notaris.

TE HUUR,

om op den 1 Mei 1851 te aanvaarden: Eene aanzienlijke BOERENPLAATS, tot heden bij den eigenaar zelven in gebruik, bestaande uit Gras- en Bouwlanden, en voor groote uitbreiding vatbaar, des verkiezende met eene afzonderlijk staande WONING; alles gelegen aan de Drentsche Hoofdvaart en den Straatweg, in de nabijheid van Assen. — Informatien bij H. K. WALDA, te Smilde; brieven franco.

Aanbesteding bij geslotene briefjes

van het BOUWEN van een ROG- en PELMOLEN, met de daartoe benoodigde Materialen; waarvan Bestek en Teekening voor de gegadigden ter inzage liggen van af den 11 October e. k., bij J. WESBONK, in het Rood Hert op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, waar de briefjes franco moeten zijn ingeleverd vóór den 19 dito.

FREDERIK DE HAAN, bij de Dubbelde Pijp te Leeuwarden, berigt aan zijne begunstigers dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK, één stuiver het Ned. pond is verhoogd in prijs.
Leeuwarden, den 3 October 1850.

De Ondergeteekenden berigten hunne begunstigers dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK vijf Cents per Ned. pond verhoogd is.
Leeuwarden, den 3 October 1850. G. & T. GORTER.

De Ondergeteekende berigt zijne begunstigers dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK thans 5 Cents per Ned. pond hooger is.
Leeuwarden, den 3 October 1850. K. TIGLER WIJBRANDI.

De Ondergeteekende berigt zijne begunstigers door deze dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK van heden af met 5 Cents per Ned. pond is verhoogd.
Leeuwarden, den 3 October 1850. F. J. VAN DER VEEN Mz.

WIJTZE DE HAAN & Co., bij de Brol te Leeuwarden, berigten hunne begunstigers, dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK vijf Cents per Ned. pond verhoogd is.

De Ondergeteekenden berigten hunne begunstigers, dat de gewone BAAIJ- en KRUL-TABAK, vijf Cents per Ned. pond verhoogd is.
Drogten, P. & A. ZOOVELE.
den 7 October 1850. B. J. v. D. MEULEN.

De Ondergeteekende verwittigt bij dezen zijne begunstigers, dat hij zich even als in vorige jaren belast om de inwisseling van NIEUWE COUPONS bij de oude RUSSISCHE OBLIGATIEN te bevorderen.
Leeuwarden, den 7 October 1850. E. SAMUEL REIJZER.

D. T. VAN GELDER, in de Poststraat en H. T. VAN GELDER, in de Slotemakerstraat, Kooplieden in Effecten te Leeuwarden, adverteren dat zij zich belasten met het bevorderen van NIEUWE STELLEN COUPONS bij de OBLIGATIEN RUSLAND 5 %, bij HOPE & Co., van 1798/1816.
Eerstgenoemde is 's Dingsdags te spreken bij de Wed. MEIJER, in het Logement *het Hooghuis* te Sneek.

VOOR DE KINKHOEST

is bij den Apotheker VAN HARINXMA, op de Nieuwestad te Leeuwarden te bekomen, een voortreffelijk, aller heilzaamst, en zeer gemakkelijk uitwendig geneesmiddel à *f* 1, van den Engelschen Doctor *Roche*. — Geen smeersel is er tot nog toe bekend, dat zoo uitmuntend en schielijk in die ziekte werkt dan deze Olie, en die ook door *niet* vijandige geneesheeren hoog geprezen wordt. — Voorts debiteert denzelfden met heerlijk gevolg, en steeds toenemende belangstelling

PROFESSOR HUFELAND'S

huishoudelijke LAXEERPILLEN, tot wegneming van alle schadelijke stoffen. — Zij werken spoedig en onbegrijpelijk zacht, dus zonder pijn, en bevorderen eene duurzame gezondheid. Prijs 25 Cents per doosje met berigt.

VOORAL ATTENTIE.

De Ondergeteekende berigt aan Heeren *Liefhebbers der Jagt*, dat hij thans voorzien is van een zeer bekwamen Knecht, die jaren in binnen- en buitenlandsche Geweermakerijen is werkzaam geweest, en dat alsnu ook bij hem gemaakt en gerepareerd worden alle soorten van Engelsche, Duitsche en Luiksche JAGTGEWEREN, en op zuiver en verdragend schot gebragt. Voor een enkel Geweer à percussion te maken wordt *f* 2, voor een dubbel *f* 4, en om een à la congrève te maken, onverschillig met welk soort van nieuwe kamers, *f* 8 betaald. Voor de deugdelijkheid wordt gegaarandeerd.
Hij neemt almede de vrijheid zich bij Heeren Kommandanten van Schutterskorpsen tot alle Geweren-reparatie aan te bevelen.
Hij verzekert in alles de meest accurate en goede behandeling.
Leeuwarden, G. J. BEERS.
den 7 October 1850. *Galileër Kerkstraat, letter B, no.* 190*a*.

P. L. MIRANDE PZoon, te Harlingen, heeft ontvangen: Licht grijze Vilten Heeren JAGTPETTEN, welke zeer ligt en net van fatsoen zijn, het nieuwe model van Heeren HOEDEN en PETTEN en verscheidene soorten van WINTER-ARTIKELEN.

De Ondergeteekende heeft mits deze de eer, aan zijne geëerde begunstigers zoo wel binnen als buiten de stad, te berigten, dat dezer dagen door hem ontvangen zijn: Een groot assortiment *Fransche* & THIBET MERINOS, *alle kleuren*, MOUSELINE DE LAINES, ¼ en ⅝ *gekleurde* KATOENEN, FLANELS en DRAPS voor Dames Kleedjes, PARAMATTES, *Fransche* SATIN DE CHINES, zoo wel effene als gewerkte, in alle nuances, als ook eene fraaije sortering SHAWLS en LONG-SHAWLS, FOULARDS, CACHEZ-NEZ VESTEN, DASSEN, HANDSCHOENEN, PANTOFFELSTOFFEN, enz.; alles ten dienste van het tegenwoordige en aanstaande saizoen.
Leeuwarden, den 7 October 1850. A. VAN ASSEN,
bij de Vischmarkt.

Bij den Ondergeteekende is in de 2de Klasse der 212de Staats-Loterij op no. 5052 gevallen: een gedeelte van den

kapitalen Prijs van *f* 5000,

afgegeven onder de handteekening van den gekwalificeerden Kollecteur *P. Posthuma*, te Harlingen.
Harlingen, den 5 October 1850. C. KEIJZER,
Gedeligueerde.

GOLDBERGER'S
THERMO-ELECTRISCHE RINGEN
in alle grootten.

Deze, volgens wetenschappelijke berekening, in de hoogste perfectie vervaardigde en sterk werkende RINGEN, zijn bij alle Krampen in de Vingers, aan te bevelen. Ook bij de zoo veelvuldig voorkomende Schrijfkramp, zijn zij van het grootste nut.
Niet minder heilzaam zullen ze bevonden worden bij Verlamming, Verdooving, Krachteloosheid en Rheumatische Pijnen in de Vingers. Zij geven Kracht en Rekbaarheid aan de Spieren en Zenuwen.
Ze kosten *f* 1,20 en *f* 1,80 en zijn in onderstaande Dépôts te verkrijgen:
Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Groningen, *R. Battman* en *J. L. Lagro Jr.*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Heerenveen, *G. Oberdiep* en *Gebr. Padberg & Comp.*; Leeuwarden, *S. P. Postma*; Sneek, *P. T. Potma*; Veendam, *S. Savenye*; Winschoten, *G. Wasman*.

De Pillen van HOLLOWAY

ZIJN EEN BEWONDERENSWAARDIG MIDDEL IN GEVALLEN VAN GALZIEKTEN, GEBREK AAN SPIJSVERTERING EN BEDORVEN MAAG.

De heer *Reardon* te Newcastle die zich een geruimen tijd lang van zijne gewone zeer drukke bezigheden had verwijderd, uithoofde hij door zware inspanning van geest was lijdende aan verval van krachten, aandoening van het zenuwgestel, gebrek aan spijsvertering, gal, ongesteldheid en hartkloppingen, werd door zijne vrienden geraden, de Pillen van *Holloway* te gebruiken, daar alle geneeskundige voorschriften bij hem vruchteloos waren geweest. Hij volgde dien raad, volharde gedurende eenigen tijd in dit voornemen, en volgde stiptelijk den daarbij voorgeschreven leefregel, en thans is hij geheel hersteld, en bevindt zich beter dan ooit ofschoon hij reeds de ouderdom van 65 jaren bereikt heeft.
Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.
Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

MESTSPECIE.

Beste gemengde MESTSPECIE te koop, voor 60 Cents de Ton, bij J. POSTMA, Pachter van de Asch en Vuilnis te Workum.

Billardpartij te Woudsend,

op Woensdag den 9 October 1850, bij R. C. WIELSMA.
PRIJS: *Eenen ZILVEREN SOEPLEPEL, ter waarde van niet minder dan f* 30.
1ste PREMIE: *Eene ZILVEREN SNUIFDOOS.*
2de » *nader te bepalen.*
Aanvang 's voormiddags ten 11 ure precies.
NB. Donderdag avond 10 October VOORSTELLING van den Heer LANTINGA.

Twee KASTMAKERSKNECHTEN, het Mahonie- en Eikenwerk geheel of ten deele verstaande, kunnen dadelijk werk bekomen bij J. N. HENNING, Meubelmaker te Bolsward. Brieven franco.

Twee SMIDSKNECHTEN, goed kunnende werken, kunnen dadelijk vast werk bekomen tegen een goed loon, bij P. J. TILSTRA, Mr. Smid te Hallum. Brieven franco.

Die een LAM vermist kan hetzelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij N. R. DIJKSTRA, te Lekkum.

Ter Drukkerij van de Weduwe M. VAN DEN BOSCH, te Leeuwarden, is te bekomen:
STAND VAN HET PROVINCIAAL FONDS, *tot wering van de besmettelijke Longziekte onder het Rundvee in Friesland*, over het tijdvak loopende van de inwerking brenging der daartoe betrekkelijke bepalingen, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 30 October 1849, no. 57, tot en met 31 Augustus 1850. PRIJS 10 CENTS.

Bij G. T. N. SURINGAR, Boekdrukker en Boekhandelaar te Leeuwarden, is gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld:
VERSLAG *van den Gouverneur en de Gedeputeerde Staten, aan de Staten der provincie Friesland, in derzelver gewone vergadering van den jare* 1850. 90 Ct.

Bij G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, zijn gedrukt en uitgegeven:

SPREUKEN
VOOR
DE SCHOOL EN HET HUISGEZIN.

Deze spreuken, op losse kaartjes gedrukt, zijn bestemd, om als blijken van goedkeuring en ter aanmoediging of waarschuwing, van tijd tot tijd (*bij enkelen*) aan de kinderen uitgereikt en met verklaring van de beduidenis in het geheugen geprent te worden. Het eerste stel of honderdtal is, voor den vroegsten leeftijd, het tweede voor eenigzins verder ontwikkelden berekend.
Ieder stel is, in een afzonderlijk etui, bij elken soliden Boekhandelaar, verkrijgbaar voor één Gulden, en bij heel of half dozijn stellen voor 90 *Cents.*

Nieuwe Atlas van Friesland.

Uiterlijk tot 15 October wordt de gelegenheid gegeven om afzonderlijke ex. te bestellen van de in het koper gegraveerde nieuwe KAART *der Grietenij* SMALLINGERLAND, waartoe er eene proefkaart ter visie is gelegd op de Secretarie te Dragten, waar mede de bestellingen kunnen geschieden.
Leeuwarden, den 2 October 1850. W. EEKHOFF.

F. HESSEL, Boekdrukker en Boekhandelaar te Heerenveen, heeft uitgegeven:

Pastorij- en Kerkelijke Administratie
IN DE
grietenij Ængwirden,
DOOR
Jhr. Mr. F. H. VAN BEIJMA THOE KINGMA,
Procureur en Regter-Plaatsvervanger bij de Arrondissements-Regtbank te Heerenveen en Secretaris der grietenij Ængwirden.
Prijs *f* 0,75.

VOOR 90 CENTEN ALOM VOORHANDEN:
KRAMERS WOORDENTOLK
VERKORT, 3de DRUK.

Bevattende de vertaling en verklaring van vele duizende vreemde Woorden, waarvan de kennis voor den Ambtenaar, Koopman, Fabrikant, Kunstenaar, Dagbladlezer, enz., van dagelijksche behoefte is.
Gouda. G. B. VAN GOOR.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.